

Pécsi Tudományegyetem
Természettudományi Kar
Földrajzi Intézet

A felsőoktatásban részt vevő külföldi diákok térhasználata Pécsett

Készítette: Kránicz Ildikó
Geográfus Msc

Témavezető: Dr. Pirisi Gábor
Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék

2013. január 5.

Tartalom

Ábrajegyzék	3
1. Absztrakt.....	4
2. Bevezetés és célkitűzés	5
3. Kutatási módszerek	8
4. Eredmények	9
4.1. Az idegen nyelvű oktatás kezdetei Pécssett.....	9
4.1.1. Küldő országok.....	12
4.2. Nemzetközi csereprogramok	14
4.3. Az egyetem Pécssett.....	16
4.4. Térhasználat.....	20
4.4.1 A külföldi diákok térhasználatának országos vonatkozásai	24
4.5. Konfliktusok.....	26
5. Összefoglalás	30
6. Irodalomjegyzék	31
6.1. Internetes források	31
7. Mellékletek	32

Ábrajegyzék

1. ábra: Európa térképe..	12
2. ábra: A világ térképe.	13
3. ábra: Erasmusos diákok Magyarországon 1998-2010.	14
4. ábra: Erasmusos diákok Pécssett 1998-2012.	15
5. ábra: A Groningeni egyetem épületei.	16
6. ábra: Az egyetemi karok elhelyezkedése Pécssett.	17
7. ábra: A kampuszodosás magterülete, mint a pécsi kulturális tengely nyugati végpontja....	18
8. ábra: A pécsi egyetemisták lakásbérlete 2007-ben.	19
9. ábra: A PTE karainak elhelyezkedése Pécsen.	20
10. ábra: Lakhatási összegek megoszlása	21
11. ábra: A szórakozóhelyeket bemutató térkép.	22
12. ábra: A külföldi diákok térhasználatát bemutató térkép.	23
13. ábra: A külföldiek által meglátogatni szándékozott városok Magyarországon	25
14. ábra: A külföldiek magyarokkal való konfliktusok megítélése.	26
15. ábra: A konfliktusok jellegét bemutató diagram.	27
16. ábra: A külföldiek egymás közti konfliktusait bemutató diagramok.	28

1. Absztrakt

Jelen kutatás témája a Pécssett élő külföldi diákok térhasználata. A téma körüljárásához a legfőbb adatokat egy általam elkészített internetes kérdőív segítségével gyűjtöttem össze, valamint személyes kapcsolatok segítségével az egyetem tette elérhetővé a diákokra vonatkozó statisztikákat. Elsősorban arra próbáltam választ találni, hogy a Pécssett hosszabb-rövidebb időt (és pénzt) eltöltő nem magyar állampolgársággal rendelkező diákok a város mely helyeit látogatják, körülbelül mennyit költenek el az adott helyen, és hogy van-e valamilyen térbeli összefüggés a városban való mozgásuk közt különböző, általam megadott szempontok alapján.

2. Bevezetés és célkitűzés

A nemzetköziség történetileg az egyetemek legbenső lényegéhez tartozó tulajdonság. Középkori formájában az Universitas magától értetődő természetességgel vonzotta magához a legkülönbélebb natio-jú diákokat, annál is inkább, hisz az oktatás eredeti nyelve a latin, közös kulturális platformot teremtett, és a műveltség maga egységének volt nevezhető. Amikor a nemzeti hovatartozás és az anyanyelv előtérbe került az európai társadalmak fejlődésében a 19. században, akkor a felsőoktatás nyelvén is a nemzeti nyelvek váltak, és a korábbiakkal ellentétben gyakorlatilag minden nemzet meg is teremtette a saját, nemzetinek vélt felsőoktatását. Ez azonban nem szakította meg azt a gyakorlatot, hogy a felsőfokú tanulmányoknak hagyományosan része volt a külföldi (rész)képzés, tapasztalatszerzés, különösen a társadalmi elitből származó, vagy a szellemi elitbe igyekvő fiatalok részéről. Ez Magyarországra éppúgy jellemző volt, mint bármely más európai országra.

A szocializmus számtalan bűne és hibája között nem utolsó helyen szerepel az a fizikai és szellemi korlát, amivel nyugattól elszakította, provincializálta és ezáltal hosszú időre kényszerpályára tolta a hazai szellemi életet és felsőoktatást. Paradox módon azonban megnyitott egy másik kaput. Amíg korábban Magyarország helyzetéből adódóan elsősorban küldő országgént szerepelt az egyetemi hallgatók migrációjában, addig az 1950-es évektől egyre többször jelentek meg a hazai egyetemeken a külföldi hallgatók: azok, a hozzánk képest periférikusabb helyzetű, de „baráti” (sőt „testvéri”) államokból származó diákok, akik számára hazájuk viszonyaihoz képest óriási előrelépést jelentett a magyar felsőoktatás. Ilyen kísérletek már a koreai háború idején is voltak, majd következtek a vietnámi, később különböző afrikai (például etiópiai) hallgatók. Egyetemi városaink tehát „színesebbé” váltak, ha szinte csak az egzotikus szintjén is, de megjelent egy külföldi hallgatói réteg, amely már akkor is kitűnt sajátos, a többségitől eltérő kultúrájával és szokásaival (RÉDEI, 2008).

Pécs saját identitása szerint a legrégebbi, de valójában az egyik legfiatalabb a nagy egyetemi központok közül. A két világháború között a városban működő Erzsébet Tudományegyetemből csak a jogi és orvosi képzés működött tovább 1945 után, 1951-től két külön egyetemenként. A mai PTE több különböző egyetemi és főiskolai szintű intézmény integrációjával végső soron csak az ezredfordulón nyerte el mai, az orvos-, jog-, közgazdaság-, bölcsész-, természet és műszaki tudományterületeket egyaránt lefedő komplex profilját. Valódi egyetemi városként is inkább csak a felsőoktatás 1990-es évektől kezdődő expanziója nyomán tekinthetünk rá, legalábbis abban az értelemben, hogy a hallgatói létszámok növekedése ekkor hozta el a város életét, arculatát alapvetően formáló tízezres tömeget.

Valódi változás akkor mutatkozott a külföldi hallgatók számában, amikor 1983 őszén elindult az angol nyelvű orvoscépzés, akkoriban mindössze 36 fővel (www.aok.pté.hu). Természetesen nem magyar állampolgárságú diákok már biztosan voltak előtte is a városban, de ők elsősorban a környező országokból érkeztek és beszéltek magyarul.

A rendszerváltás kapcsán sajátos helyzet alakult ki: a korábbi kapcsolati szálak a „baráti” országokkal megszakadtak, legalábbis lazultak, viszont megnyíltak a nyugati határok és a mobilitásnak igen kevés adminisztratív akadály maradt, bár persze anyagi természetűek továbbra is léteztek. De éppen ezek az anyagiak, tudniillik a felsőoktatás árszintjének (a diploma megszerzésének költsége) Nyugat- és Kelet-Közép-Európa között tapasztalható különbsége lehelt új életet az ideológiai talaját vesztett, befelé irányuló migrációba. A piac hosszabb távon tapasztalható értékítélete szerint a hazai képzések, különösen az orvos- (és fogorvos) képzés rendelkezik egy jelentős kompetitív előnnyel, jelesül egy igen kedvező ár-érték aránnyal. Vagyis a színvonalban mért távolság kisebb, mint az árban megjelenő: ennek nyomán a rendszerváltás utáni bizonytalanság ellenére az elsődlegesen a külföldi hallgatók számára kínált, angol nyelvű orvoscépzés jelentős expanzióknak indult.

Tehát az elsődleges vonzerőt az angol nyelvű oktatás jelentette az ide érkező külföldiek számára és ez manapság sincs másként, bár a kínálat jelentősen kibővült és az okok is változatosabbak lettek. Gondolok itt elsősorban a különböző nemzetközi csereprogramokra (Erasmus, CEEPUS, Leonardo stb.) valamint, hogy 2004-től már német nyelven is elérhető az orvoscépzés az egyetem erre szakosodott karán. A mobilitáshoz hozzájárul az elmúlt évtizedek társadalmi változásai, a közlekedés fejlődése, a gazdasági-politikai kapcsolatok javulása és az Európai Unió határainak könnyű átjárhatósága is. Mindezeknek együttesen köszönhető, hogy egyre többen érkeznek és mennek Pécsről is más országba tanulni, akár egy szemeszter, akár az egész egyetemi tanulmányok idejére.

A külföldiek száma évről évre változik és ez a változás elsősorban a növekedés irányába mutat. Napjainkban, egy átlagos szemeszterben már mintegy 2000 külföldi hallgató tanul Pécsen, akik a nappali tagozatos diákság 5,9%-át jelentik. Ez már akkora tömeg, hogy mindenképpen érdemesnek tartjuk megvizsgálni, hogyan alakítják át a város életét ezek a hallgatók. Magyarország még mindig meglehetősen zárt, a migrációnak európai összevetésben csekély mértékben kitett ország (www.tpf.hu), ahol a külföldiekkel elsősorban turistaként találkozhat az átlag magyar. Ebben az esetben viszont külföldi, gyakran markánsan különböző kulturális hátterű (például kínai, iráni, indiai) fiatalok jelennek meg a városban, és éveket töltenek itt, kialakítva saját mikrovilágaikat, sajátos városi térszemléletüket és használatukat.

A kutatás fő célja ezek feltárására irányul: hogy az ide érkező, néhány hónapot vagy éveket itt eltöltő nem magyar anyanyelvű diákok mennyire befolyásolják Pécs életét, milyen a térhasználatuk, tehát hova járnak szórakozni, vásárolni és ott mennyit költenek el hozzávetőlegesen, valamint Pécsen belül hol élnek és mely országból érkeztek. Az is a megválaszolandó kérdések közé tartozik, hogy a hallgatók különböző kulturális háttere, vagy esetleg a mobilitás célja (diplomájukat Pécsen megszerezni kívánók versus részképzésen, mobilitási programban részt vevők) szerint kimutathatók sajátos csoportok ezen a halmazon belül? Továbbá az is érdekelt, hogy milyen az interakció a külföldiek és a magyarok között egyáltalán, mennyire zárt vagy nyitott közösség ez, illetve, mennyire befogadó egy magát multikulturálisnak látó és láttató, „határtalan város” (EKF, 2010)

A PTE Földrajzi Intézetének Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszékén 2005 óta több kisebb kutatás is vizsgálta Pécs egyetemvárosi jellegét, többek között egy 2007-es felmérés, amely az itt tanulók szórakozási szokásait vizsgálta, de ide sorolható egy 2011-es terepgyakorlat is, melyben jómagam is részt vettem. Témája a kampuszosodás volt.

3. Kutatási módszerek

A kutatás során megkíséreltem többféle, a társadalomföldrajzban használatos módszert kombinálni. Ennek megfelelően szakirodalmi elemzésre támaszkodtam, kérdőíveztem, személyes interjúkat készítettem. Munkám a teljesség igénye nélkül jött létre, hiszen minden külföldi diákkal nem tudtam kapcsolatba kerülni.

A kutatás a diákok térhasználatát mutatja be, ennek megfelelően a címadatok felvétele mellett a térképi megjelenítésnek, valamint a grafikonoknak van nagy szerepe a dolgozatban, hiszen ezekkel az eszközökkel lehet igazán vizualizálni az elért eredményeket. A grafikonok elkészítéséhez Microsoft Excelt használtam, a térképek elkészítéséhez a Google térképes szolgáltatását használtam fel, valamint az Inkscape és a Corel Draw nevű grafikai programokat.

Ahhoz, hogy ezeket a grafikonokat és térképeket létre tudjam hozni, szükség volt adatokra. Ezeket az adatokat nagyrészt az egyetem által használatomra bocsájtott ETR-es adatbázisból sikerült összegyűjteni, melyben minden nem magyar állampolgárságú, jelenleg a PTE-n valamilyen képzésben résztvevő diák adatai benne voltak, természetesen anonim formában. Ehhez jött még hozzá az általam készített online kérdőív. A minta természetesen nem száz százalékosan megbízható, hiszen a válaszadás anonim és szubjektív. Mindezek ellenére úgy gondolom, hogy a válaszadók 90%-a a kérdésnek megfelelően válaszolt, ami már megfelelő mintát és adatot szolgáltat a kutatás elkészítéséhez.

Jelen munka elkészítéséhez felhasználtam korábbi kutatásokat is. Azonban talán a legjobban az segítette elő a munkámat, hogy a Pécsen élő külföldi diákok egy részével szinte napi kapcsolatban állok, révén az Erasmus programmal az egyetemre érkező diákok egyik mentora és programszervezője vagyok, így a feladat eléggé testhezálló. Maga a téma is innen indult. Fontos szempont volt ugyanakkor, hogy a kutatás jól illeszkedett a PTE Földrajzi Intézetének Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszékén Trócsányi András vezetésével folyó, a kulturális és városi térhasználat kapcsolatát feltáró vizsgálatok sorába.

4. Eredmények

4.1. Az idegen nyelvű oktatás kezdetei Pécsen

Mint azt már a korábbiakban említettem, a külföldi diákok Pécsre érkezését elsősorban az idegen nyelvi oktatás – jelen esetben angol – lendítette fel látványosan.

Az első ilyen tanév 1983/84 volt, ekkor mindössze 36 diákkal tucatnyi országból, de elindult az oktatás az általános orvos szakon. Az első 20 fő külföldi 1990-ben végzett a karon. Sajnos évről évre az összes adatot nem sikerült megszerezni, viszont az 1991/92-es tanévben 106 fő külföldi, de magyar nyelven tanuló, valamint 230 fő angol nyelven tanuló diák kezdte meg tanulmányait. 1997-ben az angol nyelvű képzésben 261 fő vett részt (www.aok.pte.hu).

A képzés népszerűségét és tovagyűrűző hatásait mutatja, hogy az akkori JPTE Babits Mihály Gyakorló Gimnáziuma 1993 és 2000 között minden évben egy-egy osztályt indított egyiptomi diákok számára, amelyben egy éves képzés végén a fiatalok érettségit szerezhettek, és a hazai felsőoktatásban tanulhattak tovább (a képzés angol nyelvű volt, és évente 30-35 fővel indult) (*PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium*).

Az ezredforduló óta vannak elektronikusan vezetett, biztosabb adatok, melyeket az egyetem orvostudományi kara adott ki. Ezen adatok szerint a következőképpen alakult 2000 óta az angol programban résztvevők létszáma:

	Általános Orvos	Fogorvos	Gyógyszerész
2000	30	0	0
2001	39	0	0
2002	36	0	0
2003	53	0	0
2004	109	0	0
2005	118	11	0
2006	120	17	0
2007	157	29	0
2008	154	54	0
2009	132	51	10
2010	165	54	21
2011	198	38	19
2012	159	55	40
Összesen:	1470	309	90

*1.táblázat: Az angol nyelvű programra felvett diákok száma éves bontásban (Forrás: ÁOK
TO adatszolgáltatás)*

Mint az jól látszik a táblázatból is, az angol nyelvű oktatási struktúra is bővült. 2005-től elindult a fogorvos képzés, valamint 2009-től a gyógyszerész szak is elérhető vált a külföldi diákok számára is.

2004-ben elindult a német nyelvű oktatás is általános orvos és fogorvos szakon. A német programban résztvevő diákok létszáma a következőképpen alakult napjainkig:

	Általános orvos	Fogorvos
2004	0	0
2005	2	0
2006	6	1
2007	10	0
2008	24	6
2009	34	3
2010	86	7
2011	151	26
2012	203	22
Összesen:	516	65

*2.táblázat: A német nyelvű képzésre felvételt nyert hallgatók száma éves bontásban
(Forrás: PTE-ETR)*

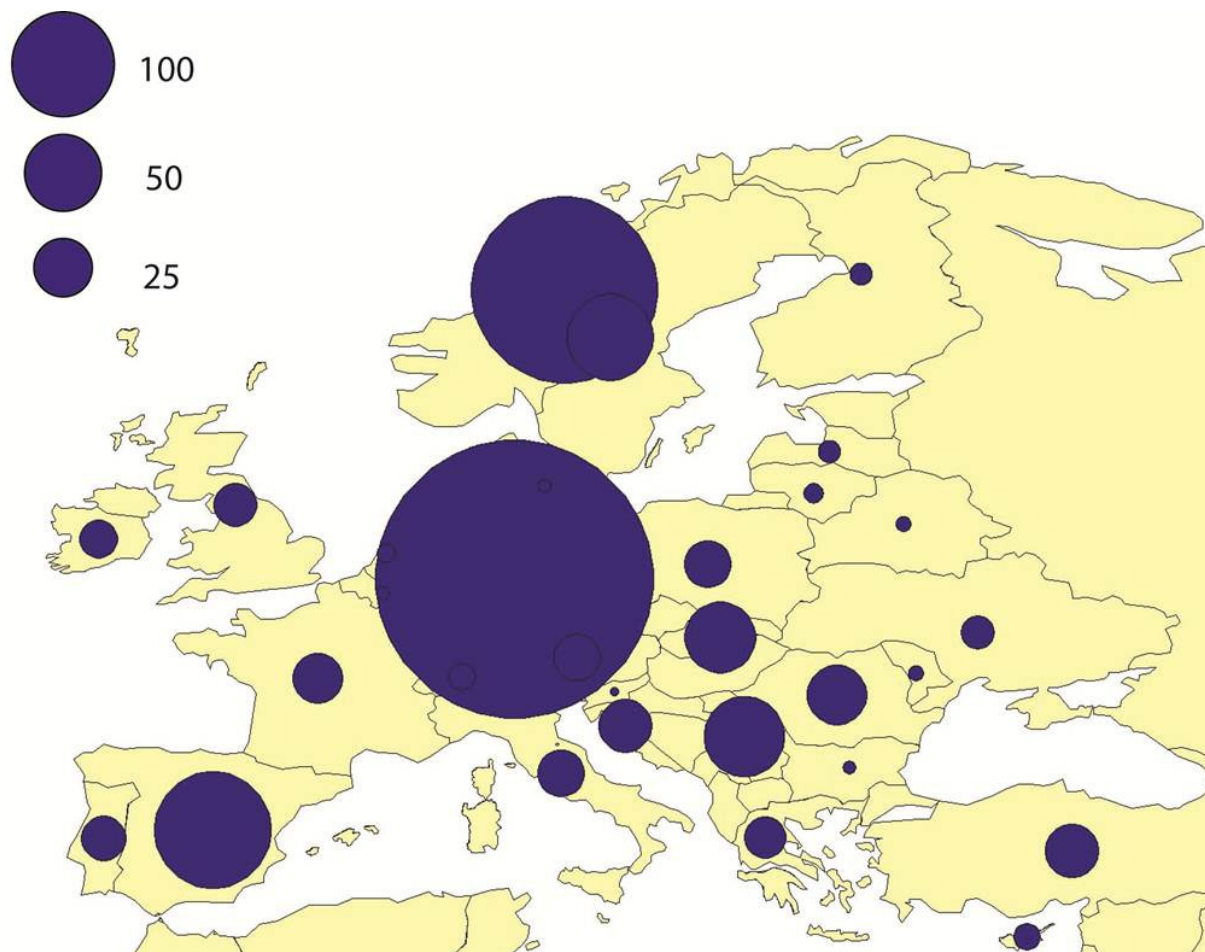
Továbbá napjainkban nem csak az orvosi karon van lehetőség az idegen nyelvű tanulásra. A Közgazdaságtudományi Karon (továbbiakban: KTK) 2008 őszén indult el az angol nyelvű (KTK BABA – angol nyelvű közgazdász képzés) oktatás Gazdálkodás és menedzsment alapszakon (Business Administration), valamint 2010 februárjában a Vezetés és szervezés mesterszak (MSc in Applied Management). Ezeken a szakokon összesen jelenleg 19 nem magyar állampolgárságú diák tanul államilag támogatott vagy önköltséges formában, mindegyikük nappali képzésben vesz részt. A Bölcsészettudományi Karon Pszichológiát (Behavioral psychology) hallgathatnak angol nyelven a diákok, jelenleg 10 fő a nem magyar létszám.

Természetesen nem csak az idegen nyelvű programokon vannak nem magyar állampolgárságú diákok, de róluk pontos statisztikai adat nem állt rendelkezésemre. Az viszont bizonyos, hogy sokan vannak, nagyrészüket határon túli magyar és nem mindegyikük tanul az Orvosi Karon, hanem közös anyanyelvünknek köszönhetően az egyetem bármely más karára felvételt nyerhetnek. Jelenleg körülbelül 200 fő diák tanul az egyetem valamely szakán ilyen formában, legtöbbször a környező országokból érkeztek, viszont kitűnik a német állampolgárságúak aránya. Az ő esetükben valószínűleg az egyik szülő magyar, így beszélnek a nyelvet, esetleg valamilyen okból itt tanultak az országban bizonyos ideig. Továbbá mivel az orvosi karon vannak rengetegen, náluk mutatkozik meg a legjobban az árszínvonalbeli különbség anyaországukkal szemben.

4.1.1. Küldő országok

„Világméretű” térhasználatuk is van a PTE-re érkező külföldi diákoknak, hiszen 56 féle országból tanulnak egyetemünkön diákok.

Ezt mutatja be a következő két ábra:

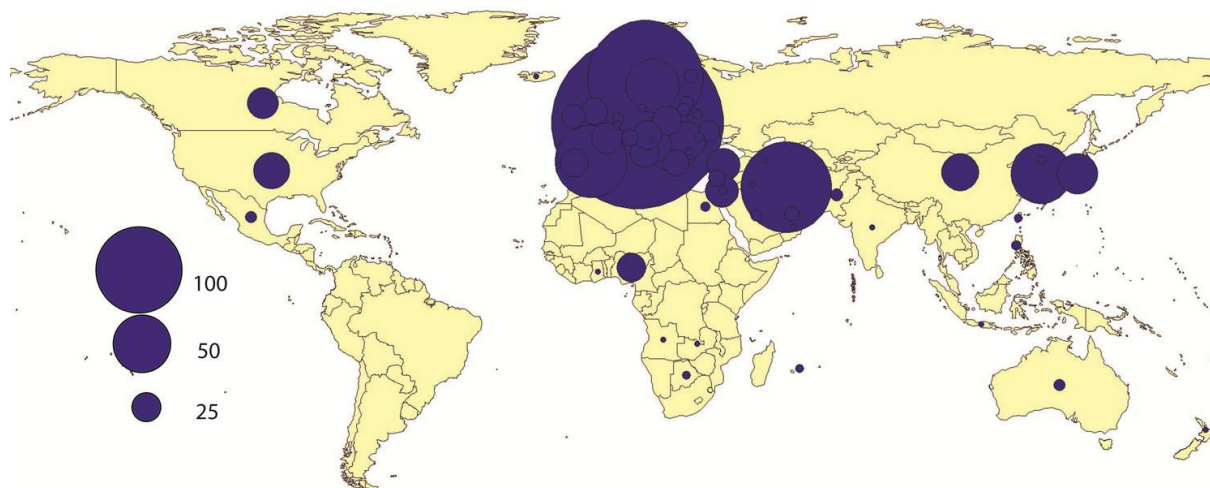

1. ábra: Európa térképe. A körök mérete a küldött hallgatók számának nagyságára utal (Forrás: ETR adatszolgáltatás, saját szerkesztés).

A térképen egyértelműen kivehető a német túlsúly, ez az árszínvonal miatti különbségeknek, valamint a PTE orvosi karán működő német nyelvű orvoscépzésnek köszönhető. Nagy küldő országgént jelenik meg Norvégia. Ez sem túlságosan meglepő, hiszen Norvégiában nagyon nehéz orvoscépzésre bejutni, viszont vannak ösztöndíjak, melyek támogatják a külföldi orvoscépzést. Valamint a már említett árszínvonal és esetükben talán inkább az angol nyelvű orvoscépzés a vonzó tényező. Még egy nagyobb gócpont Spanyolország, mely bár sok diákot küld az országunkba, az ide érkező spanyolok nagy része inkább cserediák, tehát csak pár hónapot tölt az egyetemen és a városban, kevesen végzik itt a

teljes egyetemi tanulmányaikat. Természetesen a környező országok is nagy küldőknek számítanak, elsősorban Szerbia és Szlovákia. Esetükben inkább a közös anyanyelv a meghatározó.

A következő ábra ugyanezeket az adatokat mutatja be, de az egész világra vetítve:

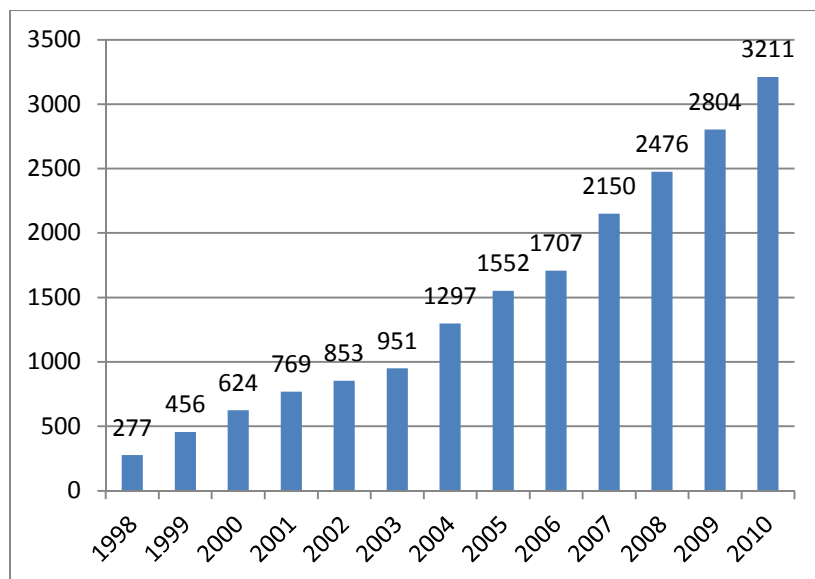
2. ábra: A világ térképe. A körök az adott országból érkező hallgatók számának nagyságára utalnak (Forrás: ETR adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés).

Ezen a térképen Európa egybeolvad, de nem is fontos, hiszen az 1. ábrán már ábrázolásra került. Amit mindenképp fontos kiemelni ezen a térképen, hogy jól megfigyelhető egy közel-keleti és egy távol-keleti sűrűsödési pont. A közel-keletiek nagy százalékban Iránból érkeznek, míg a távol-keletiek legtöbbször, köztük saját meglepetésemre is nem Kínából vagy Japánból, hanem Dél-Koreából érkeznek Pécsre tanulni. Ők nagy százalékban az orvosi karon tanulnak, néhányan közgazdasági érdekltségűek és akad néhány cserediák is köztük. Természetesen nem szabad megfeledkeznünk az Egyesült Államok és Kanada szerepéről, valamint afrikai jelentős küldő államként jelenik meg Nigéria is a térképen.

4.2. Nemzetközi csereprogramok

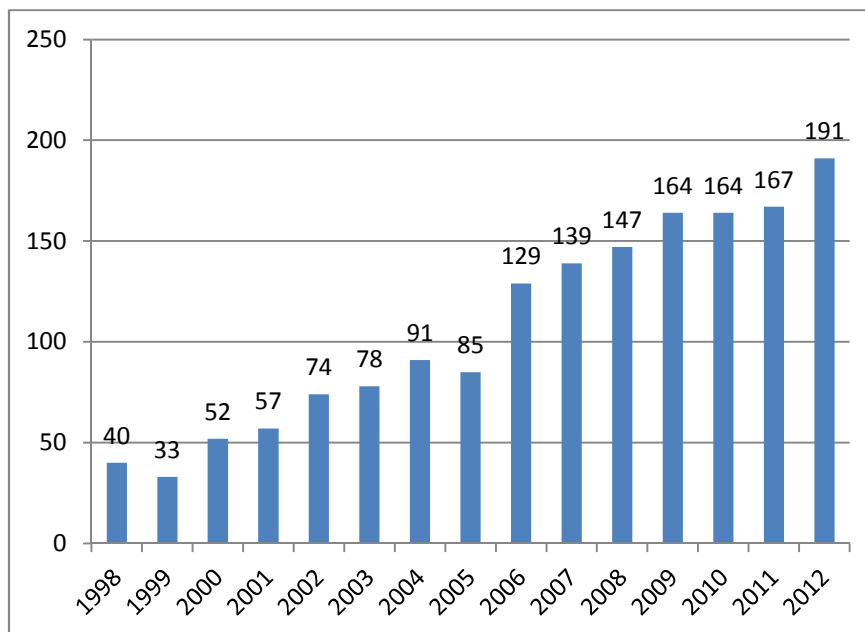
A nemzetközi csereprogramokról mindenképp említést tenni, hiszen – főleg az ezredforduló óta – egyre jelentősebb számú hallgatót mozgat meg Európa és világszerte egyaránt. Sokféle van (a teljesség igénye nélkül): Erasmus, CEEPUS, Leonardo, DAAD, Aces. Ezek közül is talán az Erasmus tudhatja magáénak a legtöbb diákot évente.

Az Erasmus nemzetközi diákcseré programot az Európai Bizottság hozta létre 1987-ben, ennek megfelelően Európa 32 országában (EU 27 + Norvégia, Liechtenstein, Izland, Horvátország és Törökország) teljes idejű tanulmányokat folytató diákok vehetnek részt a programban. Magyarország - és Pécs is - 1998 óta fogad Erasmus program keretében külföldi diákokat. Számuk évről évre nő, bár némi ingadozás megfigyelhető.

3. ábra: Erasmusos diákok Magyarországon 1998-2010. (Forrás: www.tpf.hu)

Hasonló tendencia figyelhető meg Pécsen is, bár az értékek hektikusabban, nem ennyire egyértelmű a növekedés, vannak töréspontok.

4. ábra: Erasmusos diákok Pécsen 1998-2012 (Forrás: www.tpf.hu, PTE Nemzetközi kapcsolatok osztálya).

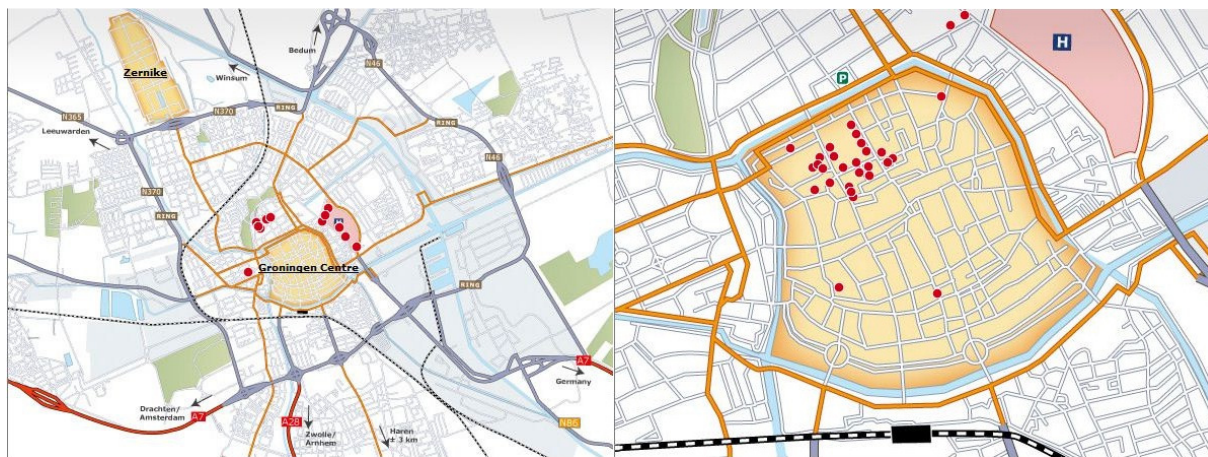
Erasmusos és más csereprogrammal érkező diákok a Pécsi Tudományegyetem mind a 10 karán vannak, hol kisebb, hol nagyobb számban. Idén 191 diák tanul itt valamilyen csereprogrammal, míg az egész egyetemen 2006 fő nem magyar állampolgárságú diák, 56 országból, folytat itt teljes vagy részidejű képzést.

Természetesen a külföldi hallgatók arányának növelése az egyetem céljai közt szerepel, már csak amiatt is, hogy jelenleg a felsőoktatásban résztvevő hallgatók létszáma csökken és a külföldi hallgatók valamelyest pótolni tudnák ezt. Másrészt az egyetemnek is érdekében áll, hogy minél több országban legyen ismert, minél több külföldi egyetemmel hozzon létre kapcsolatokat és persze nem utolsó sorban a külföldi diákok nagy része anyagilag is komoly bevételt jelent. A PTE Intézményfejlesztési tervében célként szerepel, hogy a már meglévő, alapvetően magyar nyelvű szakokon több idegen nyelvű kurzus legyen, valamint az Egészségtudományi és az Orvosi karon további angol és német nyelvű képzéseket indítson (PTE INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI TERV, 2006).

4.3. Az egyetem Pécsen

Ha a diákok térhasználatát szeretnénk megvizsgálni Pécsen, nemzetiségtől függetlenül számításba kell vennünk az egyetem fizikai mivoltát és annak térformáló szerepét, hatásait.

Pécsi Tudományegyetem 2000 óta működik mai formájában, a tíz karral egyesítve, ennek megfelelően fizikailag is elkülönülnek egymástól az épületek. Pécsen nincs egy egységes kampusz, mint pl. a hollandiai Groningen városában, ahol jómagam tanultam egy szemesztert, mint külföldi diák. A két város egész jól összehasonlítható ilyen szempontból, hiszen lakosságszámuk közel azonos (Pécs – 156000 fő, Groningen – 186000 fő) és az egyetemek nagysága sem tér el markánsan egymástól (Pécs – 32000 diák, Groningen – 50000 diák a két egyetemen). Groningenben két jól elkülöníthető kampusz helyezkedik el a városban. Az egyik a teljesen újonnan felépített Zernike komplexum, amely a város észak-nyugati felén helyezkedik el, míg a másik a belvárosban és annak közvetlen környezetében elhelyezkedő egyetemi épületek (5. ábra) Ez azért lehetséges, mert az egyetem maga 1614 óta létezik, ekkoriban még kisebb volt a város és nyilvánvalóan oda települtek az egyetemi épületek is, míg mára a megnövekedett hallgatói létszám megkövetelte egy új és egységesebb kampusz létrehozását.

5. ábra: A Groningeni egyetem épületei. A bal oldali képen a város térképe látható, rajta a piros pöttyök az egyetemi épületeket jelölik. A kép észak-nyugati felén látható a Zernike, az új kampusz. A jobb oldali képen a belváros képe látható, a piros pöttyök az egyetemi épületeket jelölik. Jól látható a viszonylagos egy helyre sűrűsödés. (Forrás: www.rug.nl)

Pécsen ezzel szemben nincs egységes kampusz, de még csak két jól elkülöníthető részre sem lehet osztani az egyetem területét. Pedig 1367-ben költözött Pozsonyból Pécsre az Erzsébet Tudományegyetem, tehát régóta működik a városban felsőoktatási intézmény. Természetesen az évszázadok alatt átalakultak az egyetemi épületek felhasználásának

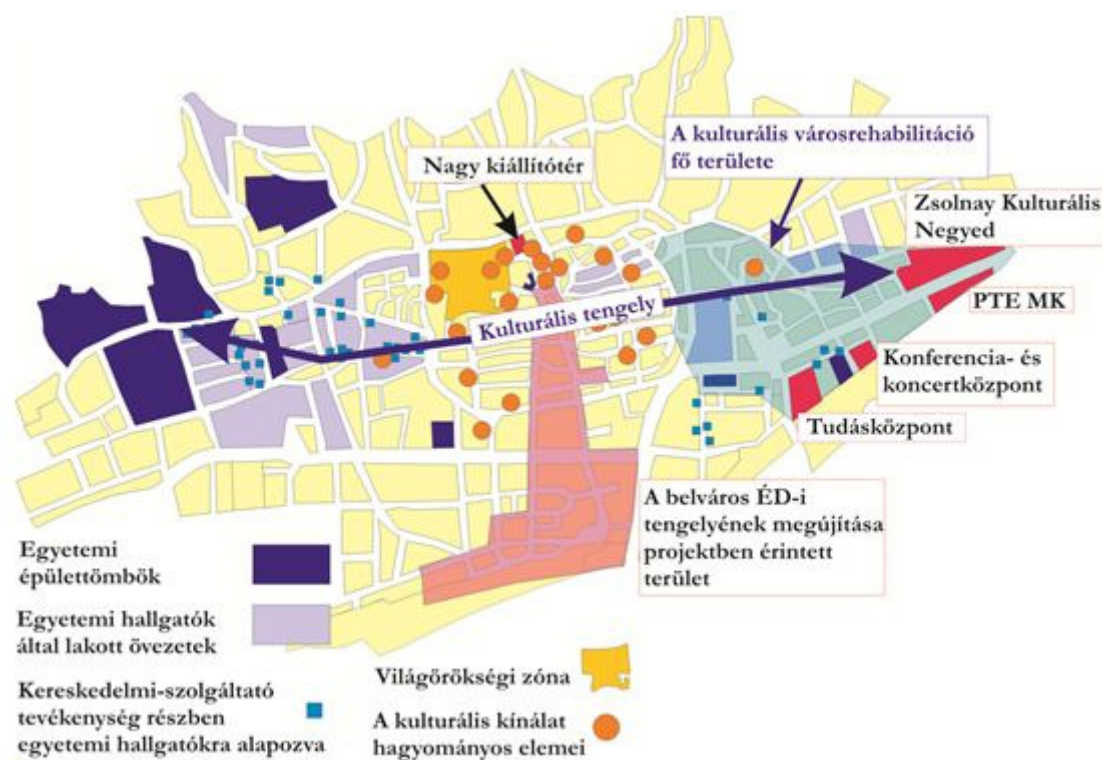
struktúrája, a szűken vett belvárosban is vannak egyetemi használatú épületek, de ezekben ma már nem zajlik oktatás. A karok épületei mind-mind a szűken vett belvároson kívül esnek, sőt a két eredeti épület a jog és az orvosi kar a város két végén helyezkedik el. Ha megnézzük térképen (6.ábra) a Pécsi Tudományegyetem (továbbiakban: PTE) karainak elhelyezkedését, akkor talán egy nagyobb kampusznak tekinthető az Általános Orvostudományi Kar (továbbiakban: ÁOK), a Bölcsészettudományi Kar (továbbiakban: BTK) és a Természettudományi Kar (továbbiakban: TTK) hármasa, esetleg hozzájuk csatolható még a Pollack Mihály Műszaki Kar (továbbiakban: PMMK) is. A másik nagyobb gócpont az Állam- és Jogtudományi Kar (továbbiakban: ÁJK) és a Közgazdaságtudományi Kar (továbbiakban: KTK) kampusz. Az Egészségtudományi Kar (továbbiakban: ETK), a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar (továbbiakban: FEEK) és a Művészeti Kar (továbbiakban: MK) teljesen különállóak, bár az MK-t és a BTK bizonyos intézeteit az EKF keretében felújított Zsolnay negyedbe költöztették. A későbbiekben esetleg ott jöhetne létre egy újabb kampusz, bár jelenleg ott még nagyon kevés a hallgató.

6. ábra: Az egyetemi karok elhelyezkedése Pécsen. A sárga szaggatott vonal jelöli a belvárost. Jól látható, hogy ma is használatban lévő egyetemi épület mindössze egy helyezkedik el a belváros területén. A világoskék négyzet jelöli az orvosi kart, a sötétkék a bölcsész, míg a lila a közgazdasági kart. (Forrás: maps.google.com alaptérképének felhasználásával saját szerkesztés)

Pontosan az előbb említett szétszórtság miatt nem lehet egy egységes térhasználatról beszélni Pécs esetében bár egy 2011-es terepgyakorlati felmérés alapján elmondható, hogy a „kampuszosodás” bizonyos jelei megfigyelhetők a városban. Ennek a folyamatnak a fókuszpontjában az a terület áll, amely a történelmi belvárostól nyugatra helyezkedik el (és

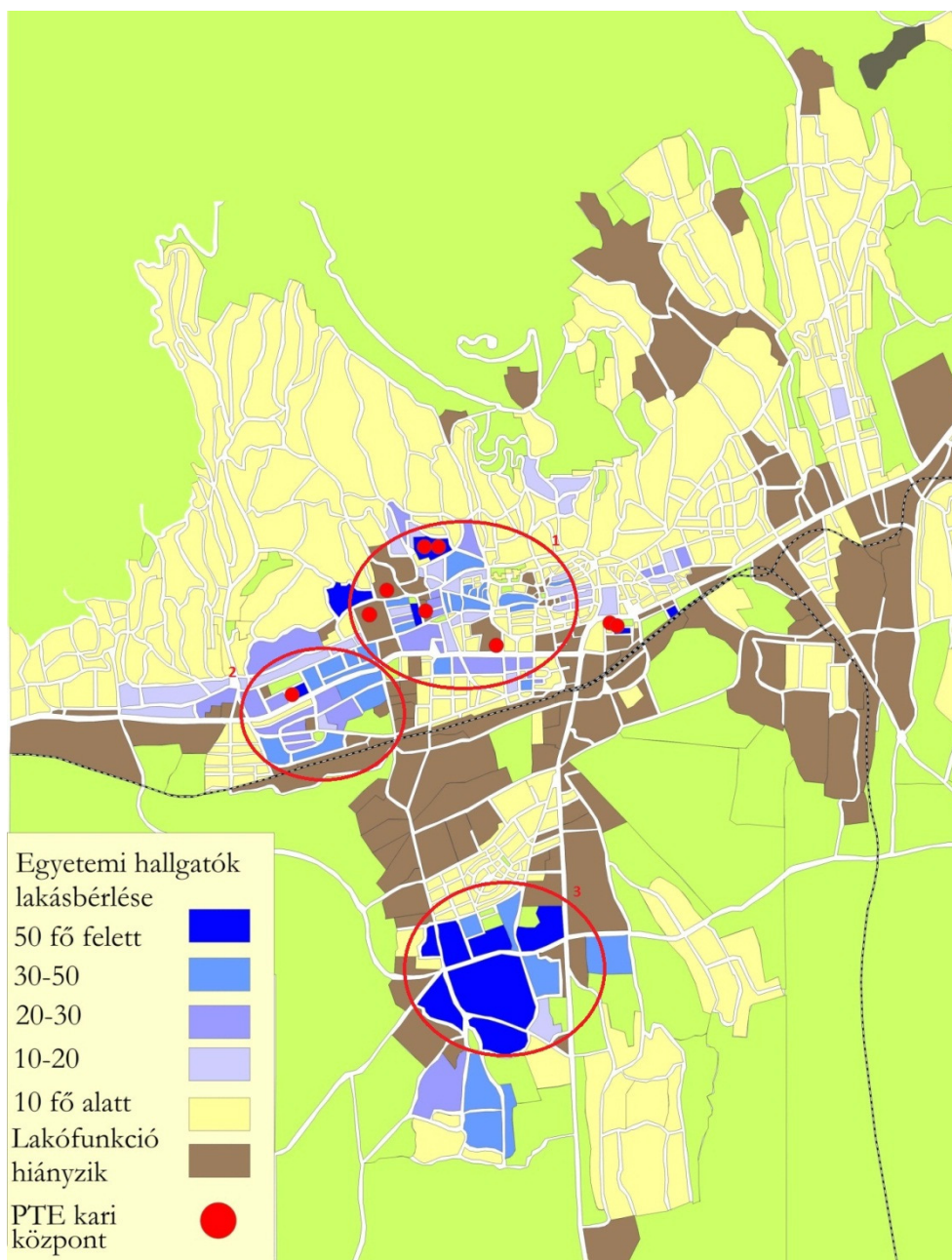
időnként nem hivatalosan Egyetemvárosnak is nevezik). Ezen a környéken az ÁOK, a BTK és a TTK jelentik a fő szervezőerőt. A legfontosabb jellemzője a folyamatnak, hogy az itt található, aránylag kisméretű, az 1970-es évek végén épült lakótelep lakásait tömegesen veszik ki a három kar hallgatói, igen erős lakóhelyi koncentráció valósul meg. Ugyanakkor, ha viszonylag embrionális formában is, de megindult az egyetemistákra specializálódott szolgáltató-negyed (TRÓCSÁNYI A. 2008, STEFÁN K. 2009).

7. ábra: A kampuszodosás magterülete, mint a pécsi kulturális tengely nyugati végpontja
(Forrás: Trócsányi A. 2008)

A markáns egyetemi negyed kialakulásának egyéb gátjai is vannak. A karok szétszórtsága – valójában inkább két aránylag markáns központba való koncentrációja – mellett a lakóhelyi kínálat is erősen befolyásolja az egyetemisták térhasználatát. A tipikus egyetemista szempontjából a lakóhelyválasztás két fő szempontja az ár és a karok megközelíthetősége, közelsége (GYÜRE J. 2007). Az egyetemi központokhoz közel azonban a megfelelő lakáskínálat csak igen korlátozottan áll rendelkezésre, illetve, ezek a lakások korukból és elhelyezkedésükből adódóan a pécsi lakásbérleti piacnak a kategórián belül viszonylag drágább szegmensét jelentik. Különösen igaz ez a Mecsek lankáira települt műszaki kar esetén, ahol a kar környezetében már kifejezetten elit lakónegyedeket találunk – semmiképpen sem az átlagos hallgató igényeinek és lehetőségeinek megfelelőit. Ebből

adódóan a (magyar) hallgatók a városban viszonylag dekoncentráltan helyezkednek el, lakóhelyválasztásukat (ami aztán a térhasználat néhány más elemét, például a bevásárlást is befolyásolja) kínálat-orientáltnak lehet tekinteni, hiszen jelentős számban a két legnagyobb pécsi lakótelep, Uránváros és Kertváros a cél, ahol nagy számban állnak rendelkezésre olcsó lakások.

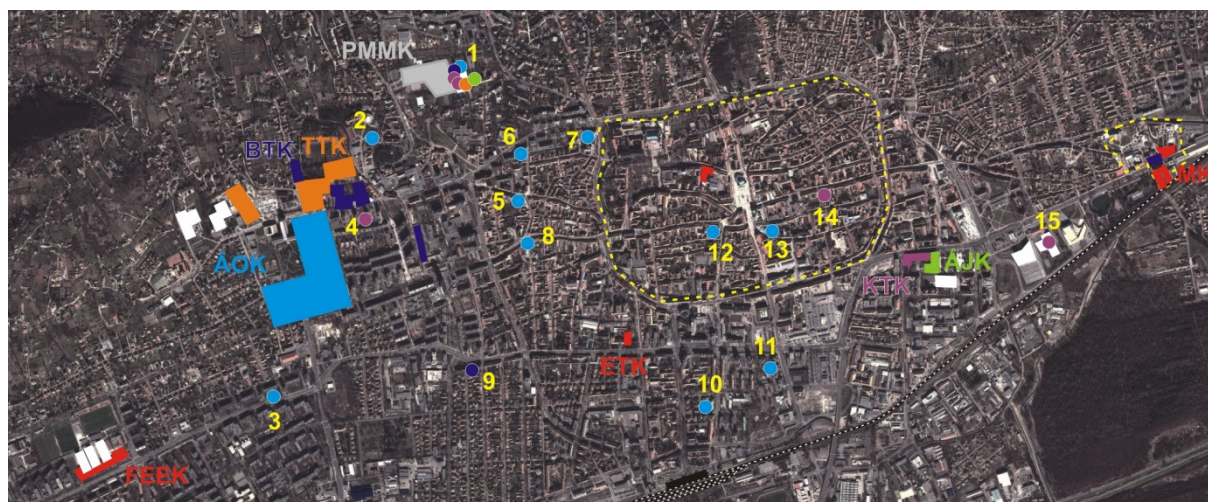

8. ábra: A pécsi egyetemisták lakásbérlete 2007-ben. Az ábrán kiemelésre került az egyetemisták három jelentősebb térbeli koncentrációja: 1.: Egyetemváros, 2.: Uránváros, 3.: Kertváros (Forrás: Trócsányi A. 2008).

4.4. Térhasználat

Az egyetem tíz karából kilenc található Pécsen. Ezen kilenc kar közül hatról kaptam vissza kitöltött kérdőívet. Ahonnan nem érkeztek válaszok, azokat a karokat piros négyzettel jelöltem a térképen (9. ábra).

Amikor térhasználatra gondolunk talán az első dolog, amit megnézhetünk az az, hogy városon belül hol laknak a kutatásban részt vevő diákok, hiszen ez erősen befolyásolja mindennapjaikat. A kérdőívben erre is kerestem a választ. Természetesen csak az utca nevére voltam kíváncsi, nem a konkrét címre. Ezekből az adatokból a következő térkép készült:

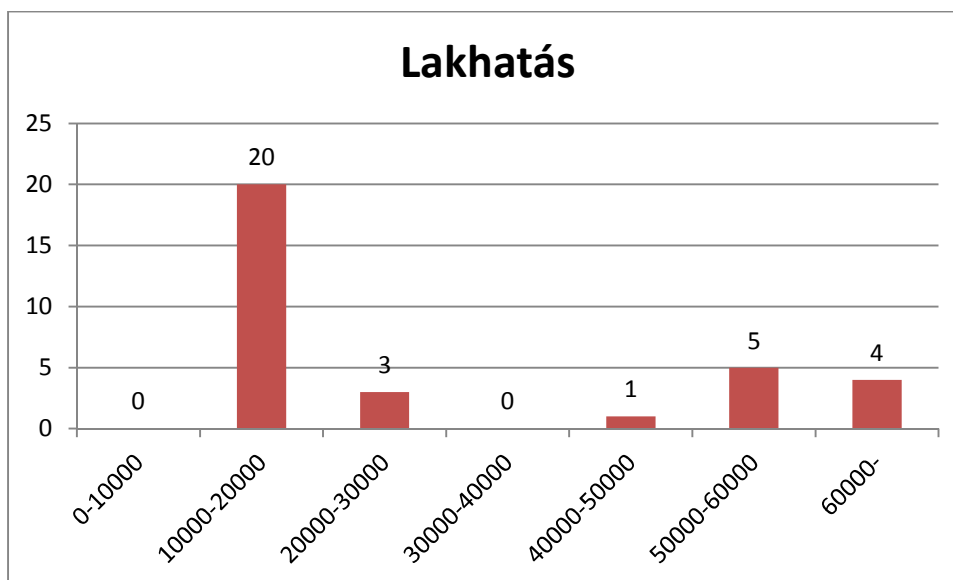

9. ábra: A PTE karainak elhelyezkedése Pécsen. A négyzetek a karokat jelölik, míg a körök a megkérdezett diákok által megadott utcákat. Adott színű körök és négyzetek összetartoznak, tehát aki például a KTK-ra jár, ami jelen esetben rózsaszín négyzettel van jelölve, ott az utca szintén rózsaszín. A pirossal jelölt karokról nem voltak válaszadók.

A számok és a körök az utcákat jelölik: 1: Boszorkány út és Boszorkány úti Kollégium, 2: Édesanyák útja, 3: Endresz György utca, 4: Ifjúság útja, 5: Alkotmány utca, 6: Kodály Zoltán utca, 7: Barbakán tér, 8: Hungária utca, 9: József Attila utca, 10: Jókai utca, 11: Bajcsy-Zsilinszky utca, 12: Jókai tér, 13: Perczel Miklós utca, 14: Király utca, 15: Universitas utca.
(Forrás: maps.google.com alaptérképének felhasználásával saját szerkesztés)

Az itt felvett adatokból, illetve a térképre ránézve is jól látszik, hogy a Boszorkány úti Kollégium egy sűrűsödési pont, hiszen a cserediákok elsősorban itt kapnak elhelyezést. Számukra egyértelműen ez az egyszerűbb megoldás arra a pár hónapra, amit a városban és az egyetemen eltöltenek. Közülük is van kivétel, nem minden cserediák lakik kollégiumban, vannak, akiknek a küldő egyetem albérletet biztosít (pl: finn erasmusosok). A többi diák mind albérletben lakik, legalábbis a felmérésben részt vevők 100%-a. Általánosítani nem lehet, mert biztosan vannak olyanok is, akik saját lakással rendelkeznek. Továbbá az is leolvasható a

térképről, hogy ezek a diákok elsősorban a belvárosban koncentrálódnak, vagy ahhoz mindenképp közel, esetleg az egyetemi karok környékén. Ehhez a kérdéshez tartozott, hogy mennyit költenek lakhatásra havonta. Itt nagyon eltérőek az összegek. Akik a Boszorkány úti Kollégiumot adták meg lakhelyükként havi 18000 Ft-ból megússzák a lakhatási költségeket, míg akik bérelt lakásban élnek akár havi 50-100 ezer forintot is kifizethetnek ilyen céllal.

10. ábra: Lakhatási összegek megoszlása (Szerkesztette: Kráncz Ildikó)

Összevetve a 6. és a 7. ábra térképeit, még a Pécssett helyismerettel nem rendelkezők számára is feltűnhet a lakóhelyválasztás eltérő jellege. Amíg a teljes (dominánsan magyar) hallgatói populáció térben több, az egyetemtől távolabbi koncentrációt is létrehozott, addig ezek a nyugati és déli városrészek (Uránváros, Kertváros) a külföldiek lakástérképén meg sem jelennek. A koncentráció kifejezetten erős, láthatóan, a lakóhely-választás nem kínálat-orientált, hanem kényelmi szempontok vezérlik. A lakásbérleti díjakban meglévő különbségek nem képeznek olyan jelentős tételt a külföldi hallgatók számára, hogy megfontolják a távolabb költözködést, inkább aránylag nagyvonalúan válogatnak a szóba jöhető, kedvező fekvésű lakások közül.

Feltűnő, hogy amíg a magyar hallgatók közül szinte senki sem bérel lakást a történelmi belvárosban (nagy méretű, polgári lakások, nagy belmagassággal és magas fűtési költséggel), amely ráadásul tömegközlekedéssel rosszul megközelíthető, addig a külföldieknél a minta szerint ez viszonylag gyakori jelenség. Ebben vélhetően szerepet játszik a lakóhelyválasztás viszonylagos ideiglenessége (sokan csak egy félévre jönnek), a

szórakozóhelyek közelsége - a Belvárosnak jóformán csak ez a funkciója maradt meg – valamint a közlekedés eltérő értelmezése.

A kérdőív választ keresett arra is, hogy a diákok hova járnak szórakozni és ott mennyit költenek el. Ezt is sok dolog befolyásolhatja, a legfontosabbak a nem, a vallás és a kor. A nem főleg bizonyos vallásoknál jelenthet nagyobb befolyásoló tényezőt. Gondolok itt elsősorban a Pécssett élő muzulmánokra, ahol - mint azt jól tudjuk - a nőknek kevesebb joguk van. Akik vallásukhoz hű muzulmánok nem fogyasztanak alkoholt. Nyilván ez nem jelenti azt, hogy nem járnak szórakozni, de ez biztosan befolyásolja a szabadidős tevékenységüket. A kor jelen esetben nem túl nagy befolyásoló tényező, mivel a megkérdezettek mind 19 és 34 év közöttiek, tehát túl nagy eltérés nem mutatkozik köztük, de itt sem lehet általánosítani. Itt is kérdés volt továbbá, hogy körülbelül mennyit költenek szórakozásra. Az általuk megadott adatokból egy megközelítő összeget számolva 32150 Ft jött ki havi szinten, ami soknak tekinthető. Ez annak is köszönhető, hogy a már említett cserediákok sokkal többet költenek szórakozásra, mint egy átlagos magyar diák. Egyrészt akik pár hónapig vannak itt a szórakozás nagyobb időt tesz ki, mint a tanulás, másrészt általában jómódúbbak, mint egy átlagos pécsi magyar egyetemista. A szórakozási szokásoknál fontos kérdés volt, hogy hova is járnak pontosan. Az említett helyek a térképen a következőképpen helyezkednek el:

11. ábra: A szórakozóhelyeket bemutató térkép. A zöld ötszögek jelölik a kérdőíven megjelölt helyeket, van, amelyik többet is, mivel annyira közel helyezkednek el egymáshoz, hogy külön jelölve elveszne az értelmezhetőség.

A számok a következőket jelölik:

- 1: Expo Center, 2: Szenes Club, 3: B-Klub, 4: Corner, 5: Sörház, 6: Uránia mozi, 7: Csinos presszó, 8: Sufni, 9: Pécsi Est Café, Stardust, 10: Cyrano, 11: Trafik, 12: Apolló mozi, 13: Cooltour café, Nappali, 14: Ti-ti-tá, 15: Univ Lounge, 16: Kodály Központ, 17: Music Pub, 18: ZION*

(Forrás: maps.google.com alaptérképének felhasználásával saját szerkesztés).

Ezen a térképen is jól látszik, hogy alapvetően a belváros tekinthető sűrűsödési pontnak, ha a szórakozási szokásokat vesszük figyelembe. A szórakozási szokásoknál még fontos kérdés volt, hogy miért járnak az előbb említett helyekre. A válaszadók 70%-a azért jár a felsorolt helyek valamelyikére (nyilván több szórakozóhelyet is látogatnak), mert a többi külföldi is oda jár. Így tudatosan vagy sem, de egy sajátos csoportot alkotnak ezeken a helyeken. A további okok között szerepelt még a szolgáltatás minősége (60%), a szolgáltatás árszínvonala (60%) – tehát olcsó, a helyiekkel való találkozás lehetősége (30%) és hogy az adott helyen beszélnek angolul. Sajnos Magyarországon és Pécsen a más nyelvek ismerete még manapság is nagy problémát jelent, így mindenképp érdemes volt megemlíteni.

Ugyanígy kérdés volt, hogy hol vásárolnak élelmiszert és általánosan mennyit költenek rá havonta. A megközelítő érték itt 30550 Ft lett havi szinten. Ruházatra jóval kevesebbet, körülbelül havi 10000 Ft-ot költenek.

Ezekből az adatokból a következő térképet készítettem:

12. ábra: A külföldi diákok térhasználatát bemutató térkép. A négyzetek az egyetemi karokat jelölik, a pontok az egyetemisták lakhelyeit, a zöld ötszögek a szórakozóhelyeket, míg a lila csillagok a vásárlási helyeket. A fehér négyzetek az egyetemi kollégiumokat jelölik. A piros szaggatott vonal a válaszokban megadott mozgáskörzetet jelöli. (Forrás: maps.google.com alaptérképének felhasználásával saját szerkesztés).

Az összes, térhasználatot vizsgáló felvett adatot térképen látva levonható a következtetés, hogy a megkérdezett diákok jórészt a belvárosban illetve az egyetemi karok környékén koncentrálódnak. Érdekes összevetni a fenti képeket az 5. ábrán bemutatott, Trócsányi András által megfogalmazott „kulturális tengely” koncepciójával. Gyakorlatilag mindaz, amit a külföldi hallgatók pécsi térhasználatáról megtudtunk, egybeesik a korábbi

kutatások által megfogalmazott elméleti modellel. Akár a lakhatáshoz, akár a fogyasztáshoz kapcsolódó tereket nézzük, igen erőteljes a belvárosi, és a képzeletbeli tengely mentén történő koncentráció. Az Európa Kulturális Fővárosához kapcsolódó beruházások nyújtották meg ezt a teret keleti irányba, és a Tudásközpont új és igen népszerű könyvtára, valamint a Zsolnay negyedbe kitelepedett szórakozóhelyek révén ezt a területet használatba is vették – bár lakhatás szempontjából a keleti zóna nem jön egyelőre szóba.

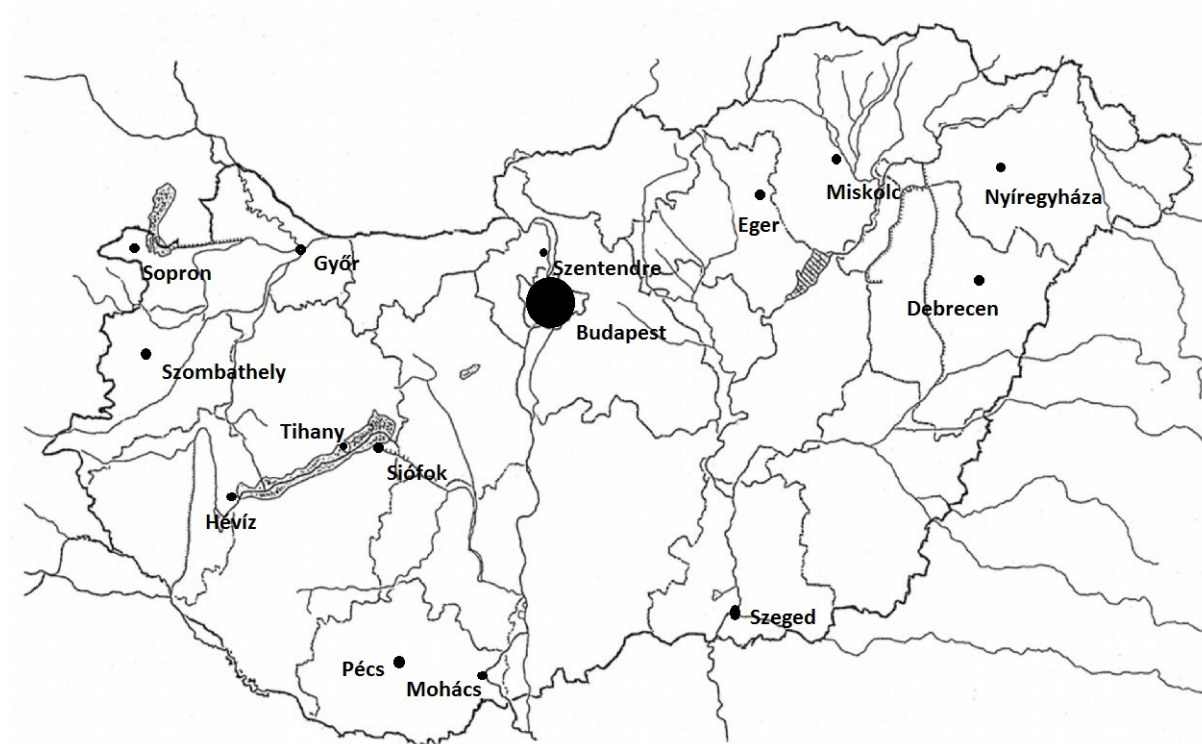
Ha már térhasználatról beszélünk mindenképp fontos megemlíteni azt is, hogyan használják ezek a diákok a teret. Pécsen ez nagyon is feltűnő. Aki járt már a baranyai megyeszékhelyen tudja, hogy nem éppen egy alföldi város, hanem a Mecsekre felkúszó magyar mediterrán gyöngyszem, melyen a gyalogos közlekedés is nagyon megterhelő tud lenni. Nos, nem kell közvetlen felmérést végezni ahhoz, hogy lássuk így is akad jó néhány kerékpáros a városban, és ezek a kerékpárosok 90%-ban mind külföldiek, hisz legtöbben olyan országokból érkeztek hozzánk, ahol a kerékpáros kultúra fejlett és ezt hozták magukkal. Itt is hasonlóan próbálnak élni, mint anyaországukban. Ez részben magyarázza a belvárosi lakóhelyválasztást is, hiszen ami autóval, vagy Pécs esetében közvetlen tömegközlekedéssel nem elérhető, azok a sétálóutcaik kerékpárral könnyen megközelíthetőek.

4.4.1 A külföldi diákok térhasználatának országos vonatkozásai

A külföldi diákok térhasználatát nem csak városon belül, hanem az egész országra nézve is lehet vizsgálni, hiszen az ide érkező külföldi diákok nem csak Pécsen szeretnék látni és megismerni itt tartózkodásuk idején, hanem az ország más városait, nevezetességeit is. Más országokba is szívesen és könnyen utaznak, hiszen Magyarország központi helyen helyezkedik el Európában, így a környező országok is könnyen elérhetőek. Erre vonatkozólag is volt kérdés, én főleg a határokon belüli érdeklődési körükre voltam kíváncsi.

Hajlandóság mindegyikükben van az új megismerésére. Az általuk megemlített városok közt az első helyen egyértelműen Budapest szerepelt, de ez nem is meglepő. Viszonylag könnyű eljutni a fővárosba, rengeteg látnivalóval rendelkezik. Budapest mellett főleg a nagyobb városok, mint Szeged, Debrecen, Győr, Miskolc szerepelt. Megjelent a Balaton és környéke, név szerint Tihany, Hévíz és Siófok, de szeretnék látni Mohácsot is, melynek elsődleges vonzereje a februári Busójárás. A válaszok közt szerepelt Eger, Szombathely, Szentendre, Sopron és Nyíregyháza is. Ezeket a városokat elsősorban

turistaként akarják megnézni, de családi, vallási, kulturális és személyes okok is szerepeltek a miéltre adott válaszok között,

13. ábra: A külföldiek által meglátogatni szándékozott városok Magyarországon (Forrás: saját szerkesztés).

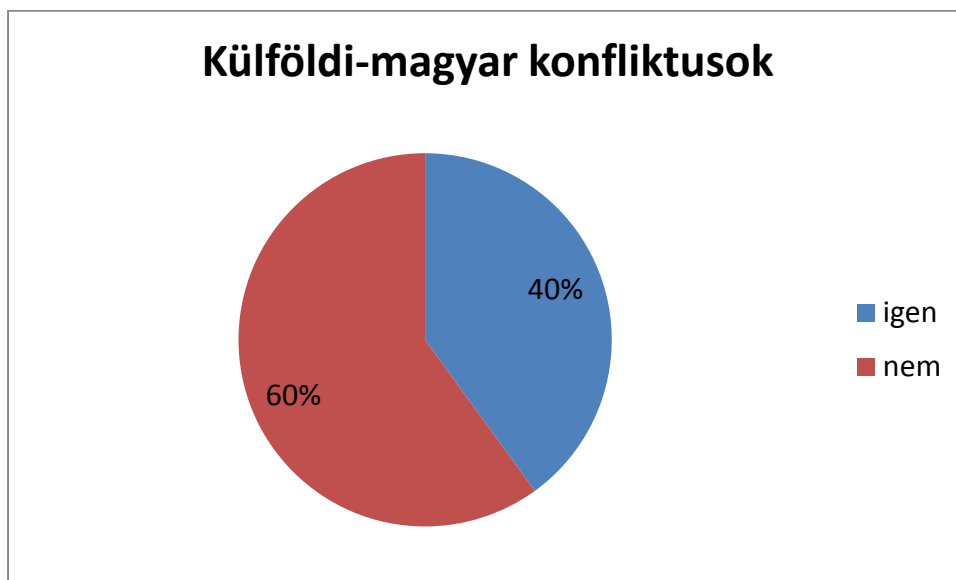
Érdekesség lehet még, hogy ha megnézzük a térképet jól kivehető, hogy Budapest mennyire elvonja a figyelmet a környező településekről, látnivalókról. Szentendre sajátos ok miatt jelenik meg, jelesül egy cserediák adta ezt a választ, akit csoportos kirándulás keretében elvittünk Szentendrére, egyébként kevesen ismerik. Szinte kivétel nélkül a nagyobb városok jelennek meg a felsorolásban, ez alól a Balaton környéki városok kivételek, ezek viszont a Balaton és egyéb természeti és kulturális adottságaik miatt méltán jelennek meg a meglátogatni kívánt városok közt.

4.5. Konfliktusok

A térhasználat mellett és azt befolyásoló tényezőként mindenképp meg kell említeni a városban élő külföldieket érintő konfliktusokat. Továbbá fontosnak éreztem kideríteni, hogy az önmagát „határtalannak” nevező város mennyire befogadó a külföldiekkel szemben.

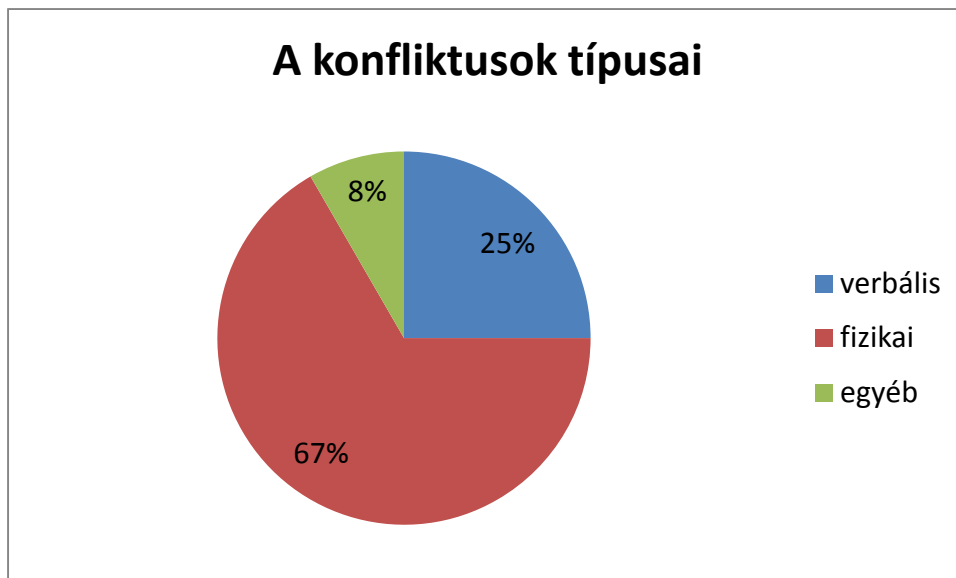
A hallgatók és a városlakók konfliktusai nem ismeretlenek más településekről: a „town and gown” jelenség egyik sajátos aspektusáról van szó, jelentősen különböző érték- és érdekvilágú csoportok együttélésének súrlódásairól. Pécsen is születtek kísérletek ennek vizsgálatára. Egy empirikus felmérés jelenleg publikálás alatt álló anyagai (GYÜRE J. – MAKAI B. 2012) az egyetemvárosi lakótelepen vizsgálták az együttélés különböző aspektusait. Legfontosabb megállapításuk, hogy voltaképpen csak apróbb súrlódások merülnek fel, a helyi, zömmel idősebb lakosok egyetemistákkal kapcsolatos attitűdjei jobbak, tapasztalataik sokkal kevésbé negatívak a vártnál. A mostani kutatásnál azonban az eltérő nyelvi-kulturális háttér az előzetes feltételezések szerint sokkal inkább táptalaja lehet a konfliktusoknak.

Két részre oszlott ez a kérdés. Egyrészt a magyarok és külföldiek közti konfliktusokra, másrészt a külföldiek egymás közti konfliktusaira. A kérdésekre adott válaszok alapján a következő eredmények születtek:

14. ábra: A külföldiek magyarokkal való konfliktusok megítélése. A megkérdezettek 40%-a tapasztalt valamilyen konfliktust magyarok és külföldiek közt. (Forrás: saját szerkesztés)

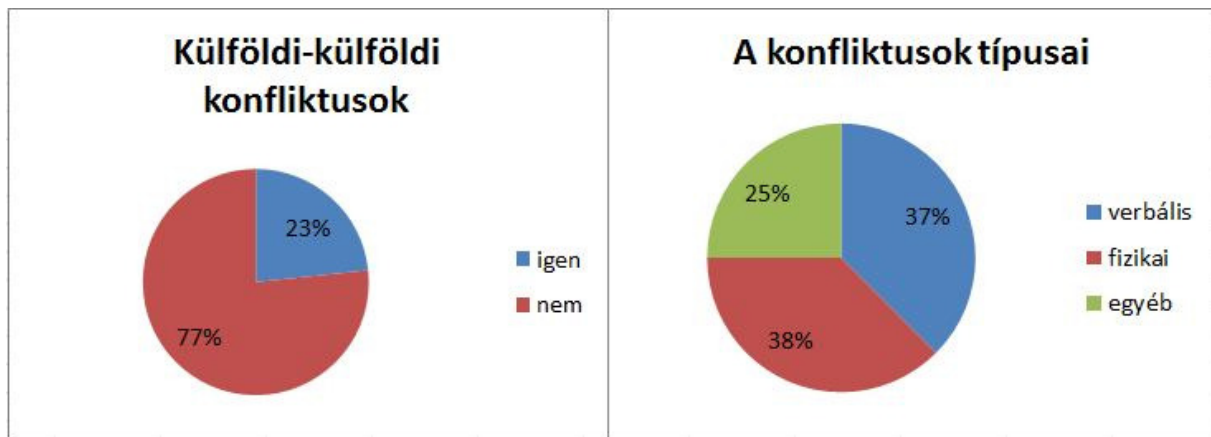
Nem csak az volt kérdés, hogy tapasztaltak-e valamilyen összetűzést, hanem ha igen, akkor milyen jellegűt, szóbeli, fizikai esetleg más típusú agressziót. Ebből a következő eredmények születtek:

15. ábra: A konfliktusok jellegét bemutató diagram. Jól látszik, hogy inkább a fizikai bántalmazás van túlsúlyban (Forrás: saját szerkesztés)

A diagramról egyértelműen leolvasható, hogy a magyarok és a külföldiek közti összetűzések általában elfajulnak a fizikai bántalmazás szintjéig sajnos. Az egyéb kategóriában az étellopást említették meg, ez a kollégisták esetében jelent meg.

A külföldiek egymáshoz való viszonya az eredmények alapján nem ennyire durva. Esetükben a konfliktus is kevesebb és azok mértéke is enyhébb, inkább csak verbálisan nyilvánul meg.

16. ábra: A külföldiek egymás közti konfliktusait bemutató diagramok. A bal oldali diagramon a pozitív válaszok aránya, míg a jobb oldalon a konfliktusok jellege látható százalékos arányban. Jól látszik, hogy a verbális és a fizikai konfliktusok aránya kiegyenlített. Az egyéb okok közt az alkohol miatti összetűzéseket jelölték meg a válaszadók. (Forrás: saját szerkesztés).

Ha a két diagramot összehasonlítjuk levonható a következtetés, hogy a magyarok kevésbé toleránsak a külföldiekkel szemben, mint a külföldiek egymással szemben. Ennek tükrében talán nem is annyira befogadó a „határtalan város”. Mindazonáltal gyorsan hozzá kell tenni, hogy a helyi sajtó vizsgálata, az adatbázisaiban való célzott keresések nem támasztották alá a konfliktusokról kialakult, némileg fenyegető képet. Ha vannak is ellentétek vagy összecsordulások, ezek a nyilvánosság – és a hatóságok – számára láthatatlanok, legalábbis nem volt ezekhez kapcsolódó dokumentált eset az elmúlt években.

Ennek a kérdésnek is volt egy térbeli vonatkozású kérdésköre, jelesül abban, hogy megkérdeztem mit gondolnak, melyek azok a helyek Pécsen, melyeket ajánlatosabb elkerülni. Leginkább a külváros és a kisebb utcák – konkrét utcákat nem neveztek meg -, valamint a vasútállomás és Istvánakna került említésre, ezek is főleg éjszaka kerülendőek a válaszok szerint. Istvánakna a város észak-keleti részén helyezkedik el. Egykori bányászterület, napjainkban a roma kisebbség egyik sűrűsödési pontja Pécsen – annyira kiesik minden útvonaltól – a központi belterület határától több km-re esik – hogy alig hihető, hogy külföldi hallgató valaha is odakeveredett volna. Vélhetően a megnevezést általánosabb értelemben, a város szegregálódó keleti területeire vonatkozóan kell értelmezni.

Ezen eredmények alapján úgy gondolom elmondható, hogy azok a területek, amelyeket kevésbé használnak, nem is ismerik, és így nem is ítélik biztonságosnak sem őket. Ezek az interakciók nagyban befolyásolják a magyarokról és Magyarországról kialakított képet. Ez pedig Pécs és az ország szempontjából is fontos, hiszen nem mindegy, hogy a külföldiek milyen hírünket viszik világszerte magukkal. Rábeszéli őket a látogatásra vagy

lebeszél-e őket. A válaszok alapján az ország és Pécs megítélése nem rossz, Pécs 2,32, míg az ország 2,36-os értékelést kapott azon a 6 jegyű skálán, ahol az egyes volt a legjobb, a hatos pedig az adható legrosszabb értékelés.

5. Összefoglalás

Az évszázadok alatt végbement változások jelentősen átalakították a külföldi diákok viszonyát Magyarországhoz és Pécshez egyaránt. Napjainkban a pécsi – és magyarországi egyaránt - képzések rendelkeznek egy kompetitív előnnyel, konkrétan jó az ár-érték arány. Tehát a színvonalban mért távolság kisebb, mint az árban megjelenő.

A kutatás kitér az idegen nyelvű oktatás kezdeteire éppúgy, mint a nemzetközi csereprogramokra. Térhasználat szempontjából fontos volt megvizsgálni nem csak a megkérdezettek által adott válaszokat, hanem a város és az egyetem fizikai körülményeit is, tehát a városban való elhelyezkedést is. Úgy vélem kiderült és kirajzolódott egy sajátosabb kép a külföldi diákok térhasználatáról, mely korlátozottabb, mint a magyar diákoké, főleg ha a lakhatást vesszük figyelembe. Feltűnő, hogy amíg a magyar hallgatók közül szinte senki sem bérel lakást a történelmi belvárosban, addig a külföldieknél a minta szerint ez viszonylag gyakori jelenség. Ebben vélhetően szerepet játszik a lakóhelyválasztás viszonylagos ideiglenessége, a szórakozóhelyek közelsége, valamint a közlekedés eltérő értelmezése. Az is kiderült, hogy országos térhasználati vizsgálatot is lehetne végezni, hiszen az itt élő külföldi diákok elég sokat utaznak, vagy legalábbis a szándék mindenképp megvan hozzá. Területhasználatuk – főleg ha a magyarokkal való kapcsolatokat nézzük – szűkebb a városon belül, ennek nyelvi és kulturális okai vannak. Mindenesetre az biztos, hogy eltér a magyarokétól, még ha vannak is átfedések a kettő közt.

Konfliktusaik vannak egymás közt és magyarokkal egyaránt – ezáltal a „határtalan város” is elveszíti határtalanságát -, de ezekről szerencsére nem hallani nap, mint nap az országos vagy a helyi sajtóban, lenyomatuk is kevés van. Azonban mindenképp fontos, hogy a külföldiek hogyan élik meg ezeket a konfliktusokat, hiszen az itt élők viszik hírünket a világban, ez az egyik legjobb módja annak, hogy az országról és Pécsről világszerte milyen kép alakult ki. A felmérések szerint szerencsére viszonylag pozitív.

Jelen dolgozat a teljesség igénye nélkül jött létre, ennek ellenére úgy gondolom felhasználható adatokat és eredményeket sikerült produkálni.

Továbbá itt szeretném megköszönni Dr. Pirisi Gábor konzulensemnek az adatok beszerzésében és az egész kutatás során nyújtott segítségét és türelmét egyaránt. A kutatás nem jöhetett volna létre, ha a PTE Oktatási Igazgatósága nem teszi lehetővé az adatokhoz való hozzáférésemet, ezért elsősorban Lengvárszky Attila igazgató úrnak jár a köszönet. Valamint mindenkinek, aki kitöltötte a kérdőívet, ezáltal segítve a munkámat.

6. Irodalomjegyzék

- A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI TERVE, pp. 35-41., 2006
- DUSA Á. 2011. Külföldi hallgatók a Debreceni Egyetemen, Szakdolgozat, DE BTK Szociológiai és Szociálpolitikai Tanszék, 89 p.
- GYÜRE J. 2007. Pécsi egyetemisták a térben, Diplomamunka, PTE TTK Földrajzi Intézet, pp. 1-28.
- Gyüre J. – Makai B. 2012. A különböző társadalmi csoportok együttélése Pécsen az egyetemi városrészben, Kutatási jelentés – kézirat, PTE TTK FI Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék, 32 p.
- ILLÉS S. – LUKÁCS É. 2002. Migráció és Statisztika, Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest, 247 p.
- LANGERNÉ R. M. 2008. A tanulmányi célú mozgás, MTA Doktori értekezés, Budapest, 183 p.
- STEFÁN K. 2009. A pécsi egyetemisták kulturális fogyasztási szokásai és annak térbeli lenyomata. Megjelent: Stefán K. 2009. A pécsi egyetemisták kulturális fogyasztási szokásai, Geográfus Doktoranduszok IX. Országos Konferenciája, Szeged, CD-ROM
- TEPERICS K. 2012. A tanulmányi célú nemzetközi migráció Magyarországon – Esettanulmány Debrecen. In: Kockázat – Konfliktus - Kihívás, A VI. Magyar Földrajzi Konferencia és a Geográfus Doktoranduszok Országos Konferenciájának tanulmányai, SZTE Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszék, Szeged, pp. 845-858
- TRÓCSÁNYI A. 2008. A kulturális gazdaság szerepe a városok megújulásában – Pécs adottságai és esélyei. In: Pap N. (szerk.): Kultúra – Területfejlesztés. Pécs – Európa Kulturális Fővárosa 2010-ben. Geographica Pannonica Nova 2. PTE FI – Imedias Kiadó, Pécs, pp. 231-244.
- VÁMOS Á. 2011. Migránsok iskolái, In: Educatio 2011/2., Oktató és Fejlesztő Intézet, Budapest, pp. 194-207.

ETR ADATBÁZIS

PTE-ÁOK ADATSZOLGÁLTATÁS

6.1. Internetes források

www.rug.nl

www.tpf.hu

maps.google.com

<http://huebler.blogspot.hu/2010/06/uis.html>

http://www.ksh.hu/statszemle_archive/

<http://atlas.iienetwork.org/>

7. Mellékletek

A kutatáshoz felhasznált kérdőívek:

1. számú melléklet

Hello!

My name is Ildikó Kránicz, I'm studying geography at University of Pécs, Faculty of Sciences.

This questionnaire is part of a research which is trying to detect the space-usage and spatial behaviour of foreign students in Pécs.

Filling the questionnaire takes 7-8 minutes. It's anonymous.

Thank you for your help in advance! ☺

1. Age:
2. Gender: male female
3. Nationality:
4. Which faculty are you studying?
 - 4/a. - Faculty of Medical Sciences
 - 4/b. - Faculty of Law
 - 4/c. - Faculty of Humanities
 - 4/d. - Faculty of Health Sciences
 - 4/e. - Faculty of Adult education and human resources development
 - 4/f. - Faculty Business and Economics
 - 4/g. - Faculty of Art
 - 4/h. - Faculty of Engineering – Pollack
 - 4/i. - Faculty of Sciences
5. What are you studying?
6. Which languages do you speak?
7. When did you arrive to the country? (year and month)
8. When will you leave the country? (year and month)
9. Have you ever been in the country before? yes no
 - 9/a. if yes when and how many times?
10. Why did you choose Hungary?
11. Why did you choose University of Pécs?
12. How did you come here to study? ERASMUS CEEPUS Leonardo
Other:
13. Where are you living in Pécs? Dormitory private apartment
 - 13/a. If you live in an apartment, is it own or just rent it? own rent
14. Approximately how much money do you pay for accommodation/housing per month?
 - a. 0-10000 ft
 - b. 10000-20000 ft
 - c. 20000-30000 ft
 - d. 30000-40000 ft
 - e. 40000-50000 ft
 - f. 50000-60000 ft
 - g. 60000-more ft

15. Which part of Pécs do you live? (Please, name the street you are live in – without the precise address of course)
16. Where do you go to shopping foods?
- a. Árkád Mall
 - b. Spar
 - c. Lidl
 - d. small shops in the neighbourhood
 - e. other
17. Where do you go to shopping clothes?
- a. Árkád Mall
 - b. small boutiques in the city centre
 - c. Konzum
 - d. Forrás
 - e. other
18. Where do you go to party/entertaining? (more answer is possible)
- a. CyranoPécsi
 - b. Est Café
 - c. Stardust
 - d. Sörház
 - e. B-Klub
 - f. TK
 - g. Szenes
 - h. Univ Lounge
 - i. Club 911
 - j. Klub 74
 - k. Expo Center
 - l. Kodály Központ
 - m. Lépcsőház
 - n. Music Pub
 - o. Sufni
 - p. Uránia
 - q. V.I.P club
 - r. ZION
 - s. bars without dance place (pub/tavern)
 - t. other
19. Why do you go to the aforementioned places? Because...
- a. they can speak in English
 - b. other foreigners go there as well
 - c. can meet with locals
 - d. cheap
 - e. good place
 - f. good music
 - g. other
20. Approximately how much money do you spend for these things (per month)?
- a. food:
 - b. clothes:
 - c. entertaining:
21. Approximately how much time do you spend with studying per week?

- a. less than 1 hour
 - b. 1-3 hours
 - c. 3-10 hours
 - d. 10-24 hours
 - e. more than a day
22. Would you like to go to other cities in Hungary? yes no
22/a. if yes where? :
- 22/b. and why?
- a. parties
 - b. friends
 - c. religion
 - d. sightseeing
 - e. other
23. Would you like to travel in the country?no yes
23/a. if yes, where have you been and where would you like to go?
24. What do you think what is the main reason why the students find each other?
- a. religion
 - b. culture
 - c. same goals (e.g.ERASMUS)
 - d. department/faculty
 - e. other
25. Have you experienced any conflict between the Hungarian people (not just the students) and the foreign students?
yes no
25/a. If yes, what was it?
- a. verbal aggression
 - b. physical aggression
 - c. other
26. Are there any places in the city you which are better to avoid for foreign students?
yes no
26/a. If yes, please name it/them:
27. Have you experienced any conflict between the foreign students? yes no
27/a. If yes what was it?
- a. verbal aggression
 - b. physical aggression
 - c. other
28. What do you think about Hungary? (Give a number please)
1 – I adore the country
2 – I like to be here
3 – It is ok but it would be better
4 – It is ok but it would be worse
5– I do not like to be here
6 - I absolutely do not like the country and will not coming back again
29. What do you think about Pécs?
- 1 – I adore the city
 - 2 – I like to be here
 - 3 – It is ok but it would be better
 - 4 – It is ok but it would be worse
 - 5– I do not like to be here
 - 6 - I absolutely do not like the country and will not coming back again
30. Do you speak Hungarian? no yes

30/a. If yes which level? A1 A2 B1 B2 C1 C2

31. Would you like to come back after you finish your studies or stay here to live or work?

yes

no

I don't know yet

Thank you for your help!

2. számú melléklet:

1. Age

2. Gender

Male

Female

3. Nationality

4. What are you studying?

5. Which languages do you speak?

6. Where are you living in Pécs? (Please, name the street you are live in – without the precise address of course). Approximately how much money do you pay for accommodation/housing per month?

7. Please, describe one of your average day! (e.g. I wake up, go to the school, after that go to the store to buy some stuff etc. Something like this, I do not need your precise schedule.)

8. Where do you usually go to party/entertaining? (more answers are possible) How many times in a month? How much money do you spend there all together per month approximately?

9. Where do you go to buy foods and clothes? Approximately how much money do you spend in a month for these things?

10. Have experienced any conflict between the Hungarian people (not just the students) and the foreign students?

yes

no

10/1. If yes, what was it? Verbal or physical aggression other?

11. Have you ever experienced and conflict between the foreign students?

yes

no

11/1. If yes, what was it? Verbal or physical aggression other?

12. What do you think about Pécs?

1 – I adore the city

2 – I like to be here

3 – It is ok but it would be better

4 – It is ok but it would be worse

5 – I do not like to be here

6 - I absolutely do not like the city and will not coming back again

13. Would you like to come back after you finish your studies or stay here to live or work?

yes

no

I don't know yet

Thank you for your help!